Załącznik do umowy w sprawie warunków organizacyjno – finansowych działalności instytucji kultury oraz programu działania instytucji kultury

Program działania Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia w Drezdenku

I. Misja

Prymarna idea funkcjonowania Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. Franciszka Grasia w Drezdenku powinna zostać oparta o kategorię wielowymiarowego **pogranicza**. Najistotniejszy z wymiarów – wynikający z nazwy Instytucji i jej priorytetowej działalności – należałoby zbudować i promować wokół unikatowego położenia miasta oraz samego Muzeum i z tego powodu traktować trójaspektowo, jako instytucji **na pograniczach**:

1. **puszcz** Drawskiej i Noteckiej, które łączą mieszkańców bogactwem naturalnym, konstytuują małą ojczyznę, nadając walorów tożsamościowych, stając się dla mieszkańców Drezdenka i całej gminy źródłem pracy, wypoczynku i kultury;
2. **regionów** lubuskiego i wielkopolskiego, gdzie przenikają się zwyczaje ludności kultywującej tradycje odwieczne oraz przywiezione w ramach powojennych przesiedleń; odzwierciedleniem istotności zagadnienia jest nazwa głównego placu Drezdenka (można przewidywać, iż w związku z sytuacją na Ukrainie w ciągu najbliższych lat przenikanie zwyczajów i budowanie nowych zintensyfikuje się, co spowoduje kolejny impuls i rozbuduje proces przenikania kultur);
3. **czasów** – przeszłych i współczesnych, będących styczną, elementem łączącym wspólnotę mieszkańców Drezdenka i gminy - seniorów, ludzi w wieku średnim i młodszych, oraz dzieci – którym działalność muzeum pozwoli na wyznaczenie i podkreślenie lokalnej tożsamości.

Mam nadzieję, iż realizacja założeń powyższej triady, przy podjęciu zaproponowanych w kolejnych częściach opracowania działań, pozwoli na przyciągnięcie do Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia nowych widzów, tym zaś, którzy już tu gościli zaproponuje ofertę kulturalną i dydaktyczną zgodną z ich oczekiwaniami i odkrywającą nieznane dotychczas dziedziny.

II. Wizja

Muzeum Puszczy Drawskiej i Noteckiej im. F. Grasia powinno stać się najistotniejszą

instytucją w subregionie, której celem jest przechowywanie i udostępnianie spuścizny przodków i dziedzictwa kulturowego związanego z terenem pogranicza obu kompleksów leśnych oraz pogranicza lubusko-wielkopolskiego w zakresie odpowiadającym administracyjnej strukturze działalności, a w razie potrzeby ją przekraczającym.

W zakresie edukacji: muzeum wyjdzie z ofertą edukacyjną skierowaną do dzieci, młodzieży i dorosłych. Na terenie placówki będą odbywać się muzealne lekcje dla uczniów miejscowych szkół oraz przyjezdnych, prowadzone przez merytorycznie przygotowanych pracowników oraz specjalistów z nadleśnictw, którzy w ramach prowadzonej przez siebie działalności będą przekazywać wiedzę właśnie w naszej placówce. Proponuję również działania w szkołach – idea muzeum, jego zbiory przedstawione w skrótowy sposób mogą przyczynić się do zwiększenia zainteresowania młodych ludzi placówką i zwiększenia liczby zwiedzających.

W okresie wakacyjnym będą odbywać się tematyczne pogadanki skierowane do turystów, których celem będzie przekazanie wiedzy o faunie i florze naszego regionu, interesujących osobach oraz atrakcjach turystycznych wartych obejrzenia. Taka działalność zwiększy zainteresowanie samym muzeum i prezentowanymi zbiorami. Możliwie prostymi środkami audiowizualnymi można przygotować cykl prezentacji interesujących eksponatów z zasobów muzeum, który mógłby nosić tytuł: „Skarby u Grasia". Efekty tych działań umieszczane byłyby w mediach społecznościowych.

W zakresie oferty dla mieszkańców i turystów: należy ożywić muzealny dziedziniec i pobliski park poprzez organizację na nim jarmarków i koncertów. Jarmarki, związane z przypadającymi świętami bądź lokalnym zwyczajem powinny gromadzić zwłaszcza lokalnych rękodzielników i rzemieślników, którzy będą mieli okazję do prezentacji swoich prac i wytworów – cykl takich imprez mógłby nosić nazwę „Jarmark na pograniczach". Nie należy uciekać od takich wydarzeń w okresie wakacyjnym, gdy w mieście i okolicach przebywają turyści. Planując koncerty należy pamiętać o położeniu Drezdenka i jego walorach przyrodniczych, co powinno determinować dobór wykonawców. Oprócz lokalnych zespołów należy zapraszać grupy, których twórczość wiąże się z promocją przyrody, ekologią (zespoły folkowe), zwyczajami (choćby żeglarskimi) itd.

We współpracy z Domem Kultury w Drezdenku mogą odbywać się plenerowe pokazy filmowe oraz koncerty solistów „pod chmurką", zaś we współpracy z biblioteką można organizować modne i pożądane kiermasze książek i przedmiotów „z drugiej ręki".

Muzeum, we współpracy z kołami gospodyń wiejskich z terenu gminy Drezdenko będzie organizowało warsztaty kulinarne, oparte na tradycji regionu i jego naturalnych

zasobach. W warsztatach tych będą brali udział mieszkańcy gminy, którzy sami będą mogli spróbować swoich sił w gotowaniu. Cykl takich spotkań mógłby nosić nazwę „Festiwal smaków puszczy".

W zakresie nauki: Instytucja powinna stać się również miejscem wymiany myśli poprzez organizację konferencji naukowych, których celem jest prezentacja wieloaspektowych badań nad historią regionu, jego dziedzictwem materialnym i niematerialnym, ludnością, językiem, zwyczajami, archeologią itd. Dzięki temu muzeum stanie się placówką znaną i rozpoznawalną w środowiskach naukowych zajmujących się wskazaną tematyką, co może przełożyć się na wzrost liczby opracowań naukowych i popularnych dotyczących Drezdenka i okolic. W organizacji takich przedsięwzięć należy nawiązać współpracę z Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. oraz Uniwersytetem Przykarpackim im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina). Obie uczelnie od lat organizują z powodzeniem konferencję naukową pod nazwą „Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza", której zwieńczeniem jest publikacja naukowa znajdująca się na liście punktowanych czasopism Ministerstwa Edukacji i Nauki.

W zakresie gromadzenia i przechowywania zbiorów: dalsza współpraca z mieszkańcami w celu przekazywania muzeum interesujących eksponatów będących w kręgu zainteresowań muzealników. Wobec – jak można domniemywać – coraz mniejszej liczby zabytków ruchomych, pozostających w pomieszczeniach gospodarczych i dostępności do nich, należy zwrócić uwagę i wykorzystać trend szeroko prezentowany od niedawna w Internecie, polegający na prezentowaniu zdjęć przodków, fotografii wykonanych w okresie powojennym, wydobywanych z dna szuflad. Razem ze zbiorami dotychczas zgromadzonymi może to być zaczątkiem swoistego **archiwum pamięci ziemi drezdeneckiej**, podlegającemu opracowaniu i przechowywaniu w odpowiednich, muzealnych warunkach.

W trybie natychmiastowym należy również rozpocząć dokumentację wspomnień osób przybyłych na te tereny tuż po II wojnie światowej. Najbardziej efektywnym sposobem jej prowadzenia jest forma nagrań audiowizualnych.

W zakresie inspiracji środowiska lokalnego: drezdeneckie instytucje kultury raz w roku będą przyznawać wspólną **nagrodę kulturalną pod nazwą „Nadnotecka gałązka – nagroda im. F. Grasia"**. Trafi ona do osoby, zespołu, społeczności szczególnie wyróżniającej się w promowaniu i utrwaleniu dziedzictwa kulturowego lub działalności kulturalnej. O wyborze laureata zdecyduje kapituła, zaś nagroda zostanie wręczona podczas **inauguracji sezonu kulturalnego**, odbywającego się w jednej z instytucji kultury. Muzeum

zorganizuje również wystawy prac lokalnych twórców i rękodzielników, połączone z wernisażami ich prac i możliwością prowadzenia warsztatów.

W zakresie rozpoznawalności i kontaktu z mieszkańcami: marka muzeum będzie budowana wokół jego nazwy i nazwiska patrona. W czasach gdy Internet jest podstawowym źródłem informacji prymarnym sposobem komunikacji z mieszkańcami i turystami jest strona internetowa, której muzeum dotychczas nie ma. Ważny jest również profil facebookowy, który będzie informował o nadchodzących wydarzeniach i relacjonował to, co już się wydarzyło.

Interesującym przedsięwzięciem może być realizacja gry terenowej prezentującej najciekawsze miejsca w regionie. W zamierzeniach jest również gra planszowa kierowana do turystów pod nazwą „Zagraj z Grasiem".

Finansowanie. Wedle założeń *Ustawy o muzeach* jednostka taka jest nienastawiona na osiągnięcie zysku, a jej celem jest gromadzenie i trwała ochrona dóbr naturalnego i kulturalnego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym (oraz inna działalność wynikająca z ustawy i doszczegółowiona statutem). Działalność muzealna może być jednak wspierana przez środki zewnętrzne: granty i dotacje o które nasza jednostka będzie się starać. Wśród programów ministerialnych przeznaczonych na działalność muzealną wymienić można choćby ubiegłoroczne działanie „Wspieranie działań muzealnych", tegoroczną „EtnoPolskę", „Kulturę – Interwencje" czy „Polsko-ukraińską wymianę młodzieży" (wyniki na ten rok już zostały ogłoszone). Można się spodziewać, iż w latach 2023-2027 podobne programy również będą funkcjonować, co nasze muzeum będzie starało się wykorzystać. Również o fundusze unijne będziemy starać się na kilku poziomach: remontów, wyposażenia i wzbogacania zbiorów. Służyć będą temu aplikacje do programów bezpośrednio odwołujących się do działalności kulturalnej, jak również odnoszące się do szeroko rozumianej gospodarki środowiskiem i jego ochrony. W minionych latach instytucje muzealne (np. Muzeum Lubelskie) korzystały w takiego wsparcia Unii Europejskiej w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko. Nasze muzeum będzie aplikowało również o pieniądze w ramach projektów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego (w tym roku choćby „Otwarty konkurs ofert w obszarze kultury") oraz fundacji zajmujących się wspieraniem działań kulturalnych, np. Fundacji Bankowa im. Leopolda Kronenberga; Fundacji BGK im. J. K. Steczkowskiego; Fundacji LOTTO Milion Marzeń; Fundacji Orange czy Fundacji PGNiG im. Ignacego Łukasiewicza.

Podsumowując

Za pięć lat muzeum będzie postrzegane jako instytucja żywa, różnorodna, z pomysłami na prezentowanie kultury, pokazująca lokalnych twórców, niestroniąca od artystów spoza regionu, lecz związanych treścią prezentowanych prac z regionem, profilem placówki. Będzie to również instytucja do której mieszkańcy i turyści zechcą wrócić ze względu na organizowane tu wydarzenia. Mam również nadzieję, iż w nadchodzących latach uda się wypracować markę „Muzeum na pograniczach".

Lp.	Cel długoterminowy	Cele krótkoterminowe	Wskaźniki *	Uwagi
1	2	3	4	5
		MARKA I WIZERUEK		
	Rozpoznawalność muzeum, marka, budowanie lojalności	Unowocześnienie strony internetowej placówki	Samodzielnie	Do realizacji od 2022 roku
		Unowocześnienie profilu facebookowego placówki	Samodzielnie	Do realizacji od 2022 roku
		Konkursy plastyczne dla uczniów szkół podstawowych i średnich, związane z zagadnieniami obecnymi w działalności muzeum, jego działalnością oraz bieżącymi wydarzeniami.	Wspólnie z nauczycielami drezdeneckich szkól.	Cyklicznie, Realizacja od roku szk. 2022/ 2023
		Promocja hasła towarzyszącego działalności placówki: „Muzeum na pograniczach"	Samodzielnie	Realizacja od 2022 roku
	Działalność edukacyjna	Lekcje/spotkania muzealne dla uczniów szkół podstawowych i średnich oraz stowarzyszeń i instytucji zainteresowanych, np. Uniwersytety Trzeciego Wieku	Pracownicy merytoryczni muzeum / nadleśnictw / zgodnie z tematyką zajęć	Cykliczne - od roku szk. 2022/2023

		Lekcje o muzeum w szkołach na terenie Drezdenka i gminy	Pracownicy merytoryczni muzeum	Cykliczne - od roku szk. 2022/2023
		Spotkania i pogadanki skierowane do turystów odwiedzających Drezdenko	Pracownicy merytoryczni muzeum / nadleśnictw / zgodnie z tematyką zajęć	Cykliczne - od 2023 i przez kolejne lata.
		„Skarby u Grasia" cykl filmowo-zdjęciowy z merytorycznym komentarzem (od 2022)	Przygotowanie – pracownicy muzeum	Cykliczne, do realizacji od 2022 roku
		Gra terenowa wokół muzeum	Wspólnie z nauczycielami drezdeneckich szkół	Cyklicznie, do realizacji od roku szkolnego 2024/2025
DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA				
	Imprezy dla mieszkańców i turystów	Wernisaże prac artystów w siedzibie muzeum	Samodzielnie	Cykl kwartalny – od 2022
		Sprzątanie zapomnianych nekropolii i mogił	Wspólnota Drezdenka	Wrzesień – październik każdego roku, od 2022 roku
		Podtrzymanie współpracy z lokalnymi stowarzyszeniami i prezentacja ich twórczości	Samodzielnie	W cyklu ciągłym
		Pokazy kulinarne związane z porami roku, sezonowością o obrzędowością	Wydarzenie we współpracy z kołami gospodyń wiejskich	Cykl roczny - od 2023
		Kiermasze książek i przedmiotów „z drugiej ręki".	Wydarzenie we współpracy Biblioteką Publiczną w Drezdenku	Cykl roczny - od 2023
		Koncerty solistów i zespołów kameralnych – przestrzeń muzeum oraz „pod chmurką"		Cykl roczny – od 2025

		„Festiwal smaków puszczy”	Wydarzenie we współpracy z kołami gospodyń wiejskich	Cykl roczny – od 2024
		Uczestnictwo w Nocy Muzeów	Samodzielnie	W cyklu rocznym
	Działalność naukowa	Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Dziedzictwo kulturowe regionu pogranicza”	Wspólnie z Akademią im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp. oraz Uniwersytetem Przykarpackim im. Wasyla Stefanyka w Iwano-Frankowsku (Ukraina)	Wiosna 2023
	Gromadzenie zbiorów	Archiwizacja spuścizny fotograficznej mieszkańców	Działalność własna oraz wspólnie ze stowarzyszeniami	W cyklu ciągłym
		Archiwizacja audiowizualna wspomnień mieszkańców – pionierów	Działalność własna	Od 2022 roku, cyklu ciągłym
		Eksploracja i renowacja zabytków ruchomych przekazywanych przez mieszkańców	Działalność własna	W cyklu ciągłym
	Działalność komercyjna	Udostępnianie pomieszczeń muzeum w celu organizacji spotkań, konferencji		W cyklu ciągłym
		Udostępnianie pomieszczeń muzeum za potrzeby ceremonii zawierania związków małżeńskich		W cyklu ciągłym
		Sprzedaż biletów wstępu		W cyklu ciągłym

		Doradztwo w dziedzinach związanych z działalnością statutową		W cyklu ciągłym
		Sprzedaż publikacji, pamiątek i innych materiałów promocyjnych		W cyklu ciągłym
		Udostępnianie wnętrz na potrzeby sesji fotograficznych		W cyklu ciągłym
	Wydawnictwa			Do realizacji od 2024 roku
		„Szlakiem drezdeneckich drzew" – cykl drobnych wydawnictw o ciekawostkach ukrytych w puszczach Drawskiej i Noteckiej	We współpracy z nadleśnictwami	Do realizacji od 2024 roku
		Spisane i opracowane wspomnienia mieszkańców regionu, których wypowiedzi zostały wcześniej utrwalone w nagraniach	Samodzielnie	Do realizacji w 2026 roku
		Drezdenko i okoliczne miejscowości w fotografii sprzed 80 lat – wydawnictwo na podstawie zdjęć udostępnionych przez mieszkańców.	Samodzielnie	Do realizacji w 2025 roku
		Gra planszowa „Zagraj z Grasiem" – o walorach Drezdenka i gminy.		Do realizacji w 2027 roku